

שאלה: הגיע אלי קלטת של שיעורו של הרב עובדיה יוסף זצ"ל והוא שם מזכיר גמרא (שבת קיח):

"כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מְצָרִים... כיעקב שכתוב בו 'ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה' (בראשית כח, יד).

וכן ניצול משעבוד גליות כתיב הכא 'והרכבתך על בְּמַתִּי ארץ' וכתוב התם 'אֲשֶׁרֶךְ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשֶׁע בִּידוֹד מִגֵּן עֶזְרֶךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתְךָ וַיִּכְחָשׁוּ אֲיֹבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה עַל בְּמוֹתֵימוֹ תִּדְרֹךְ'. (דברים לג, כט).

ועוד הזכיר: כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו שנאמר 'והתענג על ה' ויתן לך מְשָׁאֵלוֹת לְבָבְךָ'. (תהלים לז, ד).

תגיד לי בקצרה מה כל הגוזמאות האלו? סך הכל בשביל שאדם אוכל מעדנים וממתקים?

תשובה: צריכים לדעת כי שמירת שבת היא מְעִין עולם הבא. אמרו (ברכות נז ע"ב) שהיא אחד מששים בעולם הבא. כלומר בְּטֻלָה בששים מול העונג שיש בעולם הנצח. כאן בעולם הזה אין מנוחה, אין שלווה, יש בעיות כל הזמן. יש כל הזמן צרות שונות, אם לא לנו, יש לאחרים. ואנו מצטערים אפילו רק לראות או לדעת על אחרים בצרותיהם. אין לנו מנוחת הדעת. רק בעולם האמת, כאשר הקב"ה יסביר לנו את הצורך לכל הסיבוכים האלו, כאשר הקב"ה ינמק את הסיבות לכל הַתְּהַפּוּכוֹת, רק אז תהיה דעתנו רגועה, ואפילו שְׂמֵחָה על כל מה שעשה.

זה מה שאמרו בגמרא כי בעולם הבא אין בה אכילה ושתייה, אלא צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה (ברכות יז, א). כלומר מבינים כל הענין, ושמחים בו.

שבת, בה אנו שובתים מעסקי השוק, בה אנו מסיחים דעתנו מכל הטירדות של היום-יום, בה אנו אוכלים מעדנים ונמצאים בחיק המשפחה, שמחים בשיחתם של כל צאצאינו, באהבה הדדית, היא "מְטַעֶמֶת" [או הנקרא "טְעִימָה"] של חיי הנצח. ביום זה יש לנו סימן היכר על עתידנו. כמו שאנו מבטאים בתפילת מנחה של שבת: "יום מנוחה וקדושה לעמך נתת... מנוחת אהבה ונדבה [=נדבת לב], מנוחת אמת ואמונה, מנוחת שלום הַשְּׁקֵט וְנִבְטַח, מנוחה שלימה שאתה רוצה בה. יכירו בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם".

שבת היא מעין עולם הבא, יש בנו נצנוץ מהאווירה ההיא. המעדנים שאוכלים תורמים לכך. הגוף משתף פעולה עם הנפש. זו היא "נשמה יתירה" שהזכיר רש"י (ביצה טז, א) "רוחב לב למנוחה ולשמחה".

לכן יש לשים לב, חז"ל הטביעו מטבע לשון "לענג את השבת". ולא אמרו "לענג את עצמנו". כוונת חז"ל בציווי של "עונג שבת" היתה להעמיק את האמונה שיש משגיח טוב בעולמנו, שהקב"ה מנהל כל העינים, שהכל פועל לפי תוכנית עליונה. מחדירים לתודעתנו שאנו בידיים טובות.

נחזור אל מה ששאלת. "כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מְצָרִים". כלומר ללא גבול. נותנים לאדם ברכה בלי מיגבלות, בלי צמצומים.

"ניצול משעבוד גליות", כלומר אפילו שהגוים מנסים לכבוש אותנו, להציק לנו, אבל מפני שאני חסונים באמונה, יש לנו רוח איתנה, הם אינם מצליחים לרדות בנו.

"כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו". זו היא סגולה נפלאה שה' יעניק לו הצלחה
במה שהוא מתפלל ומבקש הקב"ה. בשכר האמונה שהכל בידיו של ה'.